

יש לדעת, אמאי מתפללים במוצאי יום כיפור בתפילת שמונה עשרה "פלח לנו אבינו כי חטאנו", הרי עונותינו כבר נתכפרו ביום כיפור. זאת ועוד, שעדיין אנו עומדים בבית הכנסת ולא היה סיפק בידנו לחטוא מחדש. ואומר החידושי הרי"ם: דהנה

צריך להאמין באמונה שלימה שיום הכיפורים מכפר, אך דא עקא שלבו של אדם נוקפו מי יודע אם אכן נתכפרו כל עונותיו, וכיון שמסתפק בדבר נחשב לו לחטא ועוון, ולכן יש להתפלל אז "פלח לנו אבינו כי חטאנו".

חג הסוכות

כל האזרח בישראל ישבו בסוכות (ויקרא כג, מב). אומר הזרע קודש: אזרח פירושו זקן, והרמז בזה: דמובטחים המה כל אשר ישבו בסוכות, שיזכו להיות אזרחים — זקנים, להגיע ל"גבורות שמונים שנה" (תהלים צ, י). וסימן לדבר: אזרח בגימטריא גבורה.

חג הסוכות תעשה לך (דברים טז, יג), דרשו חז"ל: "תעשה" ולא מן העשוי (סוכה יא:). אומר רבי מרדכי שלמה מבויאן: תעשה הוא לשון עתיד, לרמז: שאדם צריך להיות תמיד במצב של "עשיה" — בבחינת הולך, ולא להסתפק במה שכבר עשוי — בבחינת עומד.

תניא: "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל" (ויקרא כג, מג), ענני כבוד היו, דברי רבי אליעזר. רבי עקיבא אומר, סוכות ממש עשו להם (סוכה יא:). ואתמהא, בשלמא אי אמרינן ד"סוכות" היינו ענני כבוד, אתי שפיר דמוטל עלינו לזכור את הנס הגדול שאירע להם. אבל אי אמרינן ד"סוכות" היינו סוכות ממש להנצל מהחום והשרב, אם כן איזה נס אירע בזה שהצריכה התורה לעשות לו זכר בכל שנה

ושנה. ואומר רבי נתן גשטטנר, בהקדם מאמר הפסוק "שמלתך לא בלתה מעליך" (דברים ח, ד), דענני כבוד היו שפין בכסותם ומגהצים אותם כמין כלים מגוהצים, ואף קטניהם, כמו שהיו גדלים — היה גדל לבושן עמהם, כלבוש בזה של חומט שגדל עמו (רש"י שם). ויש לומר: דכהאי גוונא אירע נס בסוכות ממש שעשו להם, דהסוכות היו גדלות ומתרחבות עמהם כפי המידה אשר נצרכה להם לאחר שגדלו ילדיהם הקטנים והתברכו בילדים נוספים. ומפני נס זה שאירע בסוכות עצמם, ציותה תורה לעשות זכר בכל שנה ושנה.

מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, בית שמאי פוסלין וכו' (סוכה כח:). הרמז בזה, אומר רבי אורי מסטרעליסק: על מי שתיקן כל מידותיו, אך שולחנו היינו תאות האכילה לא תיקן, דלא יצא ידי חובתו.

ידועה היא קושית הטור (אורח חיים, סימן תרכ"ה): דהנה תלה הכתוב מצות סוכה ביציאת מצרים, כמו שכתוב "בסוכות תשבו שבעת ימים וגו' למען ידעו